

Openbaring of Realisatie

Het conflict in theosofie

– J.J. van der Leeuw

Tot nu toe heb ik de oorzaken van het verval van de theosofische beweging met betrekking tot het wereldbeeld behandeld. Nu moeten we gaan kijken naar de meer serieuze oorzaken van ontbinding binnen de beweging.

Dit is het tweede en laatste deel van de lezing "Revelation or Realization" door Dr. J.J. van der Leeuw in 1930.

Vanaf het begin heeft de Theosophical Society geleden onder een innerlijk conflict dat ik aangaf als een conflict tussen openbaren en verwerkelijken, ervaren. *In de historische betekenis is theosofie realisatie, het ervaren van het goddelijke in de mens.* In die zin werd het gebruikt in de neoplatonische filosofie en door middeleeuwse filosofen. Deze betekenis van theosofie was vanaf het begin aanwezig in de theosofische leringen. De mens zou zijn hoger zelf in zichzelf vinden en daardoor de bewuste eenheid met al het leven bereiken. Maar tegelijkertijd wordt theosofie gekarakteriseerd als 'het archaische systeem van esoterische waarheden onder de hoede van een broederschap van adepten'. Dan is theosofie niet een waarheid die ervaren kan worden door de mens zelf, maar bestaat het uit leringen die in het bezit zijn van een groep adepten die het aan anderen kunnen doorgeven. Zo werd de weg naar kennis er een van leerlingenschap: alleen door een leerling te worden van een van de Meesters kon de mens er op hopen in het bezit te komen van de esoterische waarheden. Het doel was ingewijd te worden in de broederschap en deel uit te gaan maken van de hiërarchie die de esoterische wijsheid onder zijn hoede had. Dat is een manier van openbaring: de goddelijke

Dit artikel komt ook als top-artikel op de website www.theosofie.nl

wijsheid wordt door de leerling ontvangen van zijn Meester en daarna doorgegeven aan hen die minder verlicht zijn dan hijzelf. Zo ontstaat een systeem van openbaringen waarbij aan de autoriteit van superieuren niet getwijfeld wordt en de kleinste aanwijzing is een gebod dat niet bekritiseerd kan worden, maar gehoorzaamd. Dan ontstaat een spiritueel leger waar gehoorzaamheid en efficiënt uitvoeren grotere deugden zijn dan individuele creatieve activiteit en genialiteit. De manier van realisatie is de manier van het individu en het hoogst bereikbare is het creatieve genie. De manier van openbaring is de manier van de groep; het hoogste product is het perfecte kanaal dat gehoorzaam opdrachten en macht van boven doorgeeft.

We moeten een duidelijk onderscheid maken tussen openbaring en autoriteit. Autoriteit is een feit in de natuur; als een mens superieur is in wijsheid en kracht zal hij automatisch autoriteit hebben over anderen. Dat deze autoriteit kan leiden naar misbruik van macht of naar tirannie en dat dit de vrijheid van anderen kan bedreigen, doet niets af aan het feit dat superioriteit altijd autoriteit meebrengt. Maar als ik spreek van openbaring bedoel ik al de informatie die komt van een *ongeziene bron*, van een ontoegankelijke autoriteit. De primitieve mens zag sommige mensen als intieme relaties van de goden waar hij bang voor was en hij dacht dat zij in staat waren de wil en de macht van de goden te openbaren. Zo was de priester een kanaal waardoor de wil, de kennis en de genade van het godendom overgebracht kon worden naar de massa. De mens zocht de leiding van zijn eigen leven bij de openbaringen die tot hem kwamen door het aangewezen orakel. Zo won het priesterdom de macht over de zielen van de mensen en zo konden zij hun eigen wil opleggen door het te brengen onder het mom van openbaring van boven. Daarom is openbaring zoals ik het hier gebruik, een boodschap van een ongeziene autoriteit die aangegeven wordt door een aangewezen kanaal.

In de dagelijkse taal zeggen we soms dat iets 'een openbaring voor ons' is, maar in die zin wordt het woord hier niet gebruikt. Ik kan zeggen dat Einstein's theorie een openbaring voor mij is, maar het zal duidelijk zijn dat wetenschappelijk werk nooit een openbaring is in die andere zin van het woord. Het spreekt niet in de naam van een ongeziene autoriteit, de wetenschapper spreekt vanuit zichzelf en wat hij zegt kan onderzocht worden, bekritiseerd, bewezen of afgekeurd. De autoriteit is altijd bereikbaar, de bron van kennis is toegankelijk en, al kan niet iedereen bewijzen dat Einstein's theorie waar is of niet, men weet dat Einstein's collega-wetenschappers hun best gedaan hebben om er een fout in te ontdekken.

Het grootste deel van onze theosofische literatuur maakt geen deel uit van openbaring. Als een theosoof een boek schrijft over zijn ervaringen in deze of andere werelden, of als hij het heeft over het leven en zijn problemen, is het geen openbaring. Degene die het schreef is bereikbaar, kan onderzocht en bekritiseerd worden, het onderwerp van het boek kan bediscussieerd en tegengesproken worden; het hele onderwerp blijft binnen het gebied van het verstand. Maar toch, zelfs in de tijd van H.P.B., was het element van openbaring aanwezig in de vereniging. Zo vinden we in de *Mahatma Brieven* boodschappen die van een ongeziene bron komen door een aangewezen kanaal. Toen er later geen brieven meer kwamen, werden boodschappen doorgegeven door enkele erkende theosofische kanalen. In deze boodschappen drukten de meesters hun verlangens uit over wat er al of niet te doen stond, welke activiteiten er ondernomen moesten worden of tegengehouden en er werden aanwijzingen gegeven voor het leven van eventuele leerlingen. Dit is werkelijke openbaring: boodschappen van een ongeziene autoriteit, ontoegankelijk voor anderen. *In theorie is natuurlijk deze ongeziene autoriteit toegankelijk voor iedereen die zijn bewustzijn kan opheffen naar dat niveau.* Maar in de praktijk blijkt dat niet en, als iemand zich erop beroept in contact te zijn

gekomen met dezelfde autoriteit waarvan vroeger de boodschappen kwamen door een ander kanaal, dan spreekt de autoriteit ineens een heel andere taal. We hoeven alleen maar de brieven van Meester K.H. uit de tijd van H.P.B. en geschreven op haar vrije manier, doorspekt met Franse uitdrukkingen en soms pittig van stijl, te vergelijken met de boodschappen van de laatste jaren waarvan gezegd wordt dat ze van dezelfde Meester komen. Zij ademen een totaal andere geest: *terwijl de vroegere brieven het bestaan van god in elke vorm, gezien of ongezien, persoonlijk of onpersoonlijk, ontkenen*, introduceren de laatste brieven hem weer op een zeer persoonlijke manier. Terwijl Meester K.H. in de *Ma-hatma Brieven* vermeldt dat religie het grootste kwaad in de menselijke beschaving heeft veroorzaakt en hij alle kerken, priesters en ceremoniën duidelijk aanklaagt, spreken zijn recente boodschappen opeens met groot respect over religie en kerk en staat hij opeens helemaal achter het ceremoniële en het priesterschap. Daardoor is men geneigd te gaan denken dat de bron van de ongeziene autoriteit voor iedereen uiterst individueel en subjectief is, een uiting van hun eigen onbewuste motieven. Dit is nog veel duidelijker bij al de boodschappen die onthuld werden als zijnde doorgegeven door de toekomstige wereldleraar gedurende de laatste vijftien jaar.

Toen Krishnamurti begon te spreken in zijn eigen naam en autoriteit als de wereldleraar, bleken de dingen die hij zei heel verschillend in geest en vorm van alle boodschappen die daarvoor ontvangen waren. Krishnamurti ontkende nadrukkelijk het voertuig van een ander bewustzijn te zijn of gebruikt te worden door iemand die door hem sprak of hem inspireerde. Hij zei dat hij de wereldleraar was, niet omdat hij bezeten zou zijn van een andere intelligentie, maar omdat hij de bevrijding had bereikt en één was geworden met het leven dat de enige Leraar is.

Hij ontkende totaal dat hij apostelen of leerlingen zou hebben en wees ceremoniën af, hoe en waar ook, als een belemmering

op het pad van bevrijding. Hij wilde ook niets te maken hebben met het occulte pad van leerlingenschap en inwijding en noemde dat allemaal niet essentieel. Het was daardoor onvermijdelijk dat theosofen over de hele wereld begonnen te twijfelen aan alle verkondigingen en zij die gingen verdenken als zijnde slechts subjectieve meningen.

De mentale gymnastiek van getrainde theosofen was nodig om de studenten te verzoenen met de elkaar tegensprekende feiten van de openbaringen en de daarop volgende leringen van Krishnamurti. Zelfs al blijft hij zelf steevast ontkennen door een ander bewustzijn gebruikt te worden, de theosofen houden vol beter te weten dan hij, wat er zich afspeelt in zijn bewustzijn en ze blijven beweren dat er iemand anders is, de werkelijke wereldleraar die in de Himalaya woont, die nu en dan door Krishnamurti spreekt. Deze werkelijke wereldleraar staat helemaal achter alle verkondigingen, hij heeft apostelen en houdt van ceremoniële groeperingen, vooral van de Vrij-Katholieke Kerk. Het feit dat Krishnamurti de waarde van dit alles ontkent wordt uitgelegd als een gevolg van het alleen maar een voertuig zijn, dat het 'glorieuze bewustzijn' dat zij, de sprekers, veel intiemer kennen dan hij, niet kan uitdrukken. Dus betekent het niets dat hij verkondigingen tegenspreekt, het geeft alleen maar aan dat op zo'n moment niet de wereldleraar aan het woord is, maar alleen maar mr. Krishnamurti zelf. Er ontstaat nu de interessante situatie dat er een paar mensen zijn die ons kunnen vertellen wanneer Krishnamurti spreekt en wanneer de wereldleraar. Het resultaat geeft aan dat, als de meningen overeenkomen met die van hen, de wereldleraar spreekt en, als het niet zo is, dat Krishnamurti dan spreekt. De enige die we kennelijk niet moeten geloven als hij zegt dat de wereldleraar spreekt is Krishnamurti zelf.

Het is nutteloos om verder in te gaan op de verregaande theosofische woordkunst; het tragische feit blijft dat er minder behoefte bestaat om te begrijpen wat Krishnamurti zegt dan om het in te passen in de

eerdere verkondigingen. *Het zou veel makkelijker zijn om toe te geven dat die voorgaande openbaringen vergissingen waren.* Maar dat zou natuurlijk de oorzaken ervan in diskrediet brengen.

Er is nu genoeg gezegd over de fatale gevolgen van openbaring in een beweging. Het feit dat zij komen van een ongeziene autoriteit en ontoegankelijk zijn voor anderen, plaatst het buiten het gebied van het verstand en dan kan het niet bekritiseerd of op waarde beoordeeld worden.

In alle gesprekken die ik ooit over dit onderwerp gehad heb, eindigden de aanhangers van openbaring altijd door te zeggen: 'Alles wat ik kan zeggen is dat de Meester me gezegd heeft dit te doen en dus doe ik het.' Dat maakt een einde aan alle discussie en legt de vraag boven het verstand.

Daarom houd ik vol dat de kwade effecten van openbaring veroorzaakt worden doordat het alleen maar aanvaard of verworpen kan worden, maar nooit bekritiseerd in het licht van de rede. Theoretisch kan dat wel en als het onderwerp naar voren komt, wordt ons gezegd dat theosofische leiders er bij hun leerlingen altijd op aangedrongen hebben om voor zichzelf te oordelen en niet alles aan te nemen omdat zij het gezegd hebben. Maar dat is theorie. In de praktijk werd iemand die kritiek durfde te hebben of die twijfelde aan een boodschap van de Meester in stilte in de ketterse ban gedaan en het werd hem duidelijk gemaakt dat hij niet bij de uitverkorenen hoorde. Wat heeft de vrijheid van meningsuiting voor zin als er, in de zeldzame gevallen dat een dappere ziel het aandurft, gezegd wordt dat hij 'in komende incarnaties door vreselijk lijden vergeefs zal zoeken naar het licht dat hij nu bewust versmaad heeft.'

Dat is eeuwige verdoemenis in een andere vorm. Het is de bedreiging en angst voor toekomstige straf die de eventuele criticus terugjaagt in een houding van gehoorzame onderdanigheid. In de *Mahatma Brieven* en in de correspondentie tussen H.P.B. en Sinnett kunnen we lezen wat er gebeurt met hen die de gegeven hint niet aannemen of die een opdracht van boven durven aan te vechten. Zelfs Sinnett werd herhaaldelijk

bedreigd met het verbreken van het contact met zijn meester als hij de gegeven orders niet opvolgde. En er is geen twijfel aan dat, als een theosoof ooit een boodschap, afkomstig van de Meester door een aangesteld kanaal, bekritiseert of verwerpt, hem gezegd zal worden dat hij zich daardoor voor lange tijd heeft afgescheiden van zulke voorrechten. Terwijl tegelijkertijd leerlingenschap en het aantrekken van de Meester worden voorgesteld als het doel van het leven, is het duidelijk dat de theoretische vrijheid van kritiek het opgeven betekent van alles wat voor het dierbaarste en hoogste staat in het leven van theosofen.

Ik wil het heel duidelijk maken dat ik het bestaan van de Meesters of de mogelijkheid om met hen in contact te komen absoluut niet ontken. Als ik denk dat de Meester met mij gesproken heeft, is dat geen openbaring, maar ervaring: ik heb een ervaring die wel of niet van waarde is voor mij. *Openbaring begint pas als ik aan anderen boodschappen doorgeef als komende van een ongeziene autoriteit.* Ik zou willen voorstellen, dat hij of zij die een boodschap of opdracht van een Meester of van een hogere autoriteit ontvangt eerst uitvindt of hij het er wel mee eens is en of het een reactie oproept in zijn eigen ziel. Als het zo is, laat hem dan, als hij het er met anderen over heeft, in zijn eigen naam spreken en zeggen: "Ik denk dit, en ik wil dat.", maar laat hij nooit zeggen: 'De Meester denkt dit of de Meester wil dat.' En als hij het niet eens is met de ontvangen communicatie, laat hem dan helemaal niets zeggen, zodat hij nooit spreekt in de naam van een ongeziene autoriteit.

Openbaring is nog fataler als het inbreuk maakt op het leven van het individu en het zijn leven probeert te leiden door aan te geven wat hij doen moet en hoe hij zich dient op te stellen. Het is de gewoonte in theosofische centra om een klein groepje te zien als degenen die in staat zijn anderen te vertellen waar zij staan in hun spirituele evolutie en of ze vorderingen maken of niet. *Op die manier hangt spirituele groei af van openbaring en er wordt macht gegeven*

aan enkelen om anderen te vertellen waar zij staan. De gevolgen daarvan zijn altijd fataal. De ongerijmdheid van die situatie komt aan het licht wanneer we gaan nadenken over wat er zou gebeuren als dit kleine groepje, waarvan verondersteld wordt dat ze ons kunnen vertellen waar we staan, dood zou gaan. We zouden ons dan verliezen in onzekerheid. Nogmaals, als de aangewezen kanalen het niet eens zijn, zoals eerder gebeurde, moeten we kiezen wie we zullen gaan geloven en wie niet! Het is onvermijdelijk dat, als die macht geplaatst wordt in de handen van de weinigen, hun persoonlijke voorkeuren en datgene wat zij afkeuren onbewust invloed zullen hebben op de occulte waarde van dat wat zij aan anderen doorgeven. Deze anderen zullen iemand niet tegen durven spreken die de macht heeft hun vooruitgang te bevorderen of te belemmeren, maar ze zullen proberen in de gunst te blijven en te doen wat ze moeten doen. Zo worden een aantal spirituele zonden geboren, die nadelig zijn voor het individu en voor dat wat hij dient.

Ieder individu is als een straal die uitgaat van het middelpunt van een cirkel; hij kan dat centrum van leven alleen binnen gaan langs de straal die hij zelf is en niet langs een andere.

Maar boven alles staat het feit dat het altijd onmogelijk is voor iemand om een ander te vertellen waar hij staat in spirituele groei. Niemand kan dat, alleen het leven dat in je is kan dat onthullen. Ieder individu is als een straal die uitgaat van het middelpunt van een cirkel; hij kan dat centrum van leven alleen binnen gaan langs de straal die hij zelf is en niet langs een andere. Het leven drukt zich uit in ieder van ons op een manier die alleen wij kunnen kennen en niemand anders. Er is een toevluchtsoord van leven in ons waar we binnen kunnen gaan en de stem van het leven kunnen horen. We kunnen dat oord niet bereiken via

de achtertrap van openbaring: *er bestaat alleen de koninklijke weg van onze dagelijkse levenservaring.* Niemand anders dan de stem van je innerlijk leven kan je vertellen wat te doen in het leven en welk werk te dienen, niemand dan je eigen innerlijke roeping, je individuele uniekheid. Naar een ander gaan en hem vragen wat te doen en waar je staat is een verkrachting van het leven dat in je is en je sluit jezelf daarvan af.

Ik wil benadrukken dat ik het bestaan van het occulte pad en de stappen daarop, zoals leerlingenschap en initiatie, niet ontken. Het bestaan of niet-bestaan ervan ligt buiten het onderwerp dat ik nu behandel. Het element openbaring komt alleen aan de orde waar iemand in de naam van een ongeziene en ontoegankelijke autoriteit aan anderen vertelt hoe ze er vóór staan en welke stappen zij moeten nemen, zodat er wordt aangenomen dat niemand een stap genomen kan hebben zonder dat één van de weinige erkende kanalen van openbaring erkend heeft dat hij dat heeft gedaan.

Niets zou verloren gaan als deze praktijk met al de fatale gevolgen zou worden opgeheven. Als het nemen van een stap op het geestelijk pad een uitbreiding van innerlijk leven betekent, is die uitbreiding er en zal zich verwerkelijken zonder dat een ander zegt dat jij die stap genomen hebt. Wat zou je erbij winnen als iedereen erkent dat jij een stap genomen hebt en de uitbreiding van je innerlijk leven heeft niet plaatsgehad, en, anderzijds, wat verlies je als iedereen zegt dat het *niet* zo is en de uitbreiding is er wél en je ervaart die iedere dag? Dat erkennen of niet is totaal niet essentieel en zeer noodlottig in de gevolgen. *Het leidt naar een geestelijk snobisme waarbij de uitverkorenen op de ereplaatsen zitten, terwijl de gewone kudde geminacht wordt.* Hoewel de resultaten van openbaring altijd fataal zijn, en tegengesteld zijn aan de geest van theosofie, want dat is realisatie/verwerkelijking, is het vooral gevaarlijk als het inbreuk maakt op de individuele levens van mensen en hen laat stoppen met het werk dat zij doen of hen werk laat doen dat zij niet willen

doen. Vooral bij jonge mensen is zulke be-
moeyenis niet goed te praten. Ik ken geval-
len waar, op basis van verkondiging, jonge
mensen uit hun universitaire studies zijn
gehaald om zich te gaan wijden aan 'het
Werk', *alsof het Werk voor iedereen niet dat
is wat het leven in hem van hem vraagt*, in
plaats van dat wat de openbaring van een
ander aangeeft! In de moderne opvoeding,
speciaal in de Montessori- methode, wordt
erkend dat het leven een weg is naar reali-
satie. Het kind wordt omringd door didac-
tisch materiaal, zodat zijn talenten naar
buiten kunnen komen en het kan gaan le-
ren door ervaring. *Op die manier groeit het
kind spontaan naar het leven in hem waar-
voor hij geschapen is.*

Daaraan tegenovergesteld is het militaire
idee van een leven waar orders van bo-
venaf komen en gehoorzaamd moeten
worden zonder tegenspraak of uitstel. En
dat is de mentaliteit die onvermijdelijk het
openbaren vergezelt: een spirituele hiërar-
chie is als een spiritueel leger waar orders
gehoorzaamd worden en niet betwijfeld. In
deze militaire mentaliteit worden uniek-
heid en creatief talent kapot gemaakt. We
hoeven ons daarom niet af te vragen
waarom er zo weinig creatief werk geweest
is in de vereniging: *dat is omdat gehoor-
zaamheid aan openbaring en niet zelfuit-
drukking door realisatie het ideaal van de
'groep van dienaren' was.*

Er is geen reden waarom iemand niet zo
nu en dan advies zou kunnen vragen aan
iemand die wijzer is dan hij en zijn moei-
lijkheden met hem zou kunnen bespreken.
Er is ook geen reden waarom we niet zou-
den proberen zo veel mogelijk te leren van
leraren en boeken, zo lang we ons realise-
ren, dat we onze eigen besluiten moeten
nemen en dat het zwakheid is om de ver-
antwoordelijkheid aan anderen over te la-
ten. We moeten geen angst hebben om
onze eigen levens te besturen. Beter is het
om aan die pogingen ten onder te gaan
dan om veilig de weg van een ander te vol-
gen.

Er is geen toekomst voor de Theosophi-
cal Society als het kwaad van openbarende
verkondiging niet wordt afgeschud, om

nooit meer terug te komen. Het is gewoon
totaal onverenigbaar met theosofie dat in
essentie de ervaring van het goddelijke in-
houdt, ofwel realisatie. Het is niet een an-
der 'pad' of 'aspect': bijgeloof is geen pad,
maar een vergissing. Er bestaat een
pseudo- tolerantie die het eens is met el-
kaar totaal tegensprekende meningen, en
die alles onpartijdig bewondert, omdat er
'iets goeds uit kan voortkomen'. Deze tole-
rantie is in werkelijkheid een ontbreken
van ruggengraat, een afwezigheid van vi-
taal leven.

**We moeten geen angst hebben om
onze eigen levens te besturen.
Beter is het om aan die pogingen ten
onder te gaan dan om veilig de weg
van een ander te volgen.**

Laat niemand zeggen dat ik in mijn toe-
spraak het occultisme heb ontkend. Er is
een toekomst voor occultisme, als het zich
houdt aan strikt wetenschappelijke metho-
den en tests en bewijzen toestaat. Het kan
zich alleen ontwikkelen als alle spirituele
en religieuze aanspraken worden opgehe-
ven: het heeft daar net zo weinig mee te
maken als een normale wetenschap. Net
zoals de wetenschap zich niet kon ontwik-
kelen totdat de mystieke en spirituele gla-
mour was afgeschud, waarmee het in de
middeleeuwen omgeven was, *zo is de voor-
waarde van vooruitgang voor occultisme als
een wetenschap het verwijderen van het aure-
ool van mysterie waarmee het zich heeft om-
huld.*

Als de vraag is: Heeft de Theosophical
Society een toekomst? dan kan ik alleen
maar antwoorden dat ik dat niet weet.
Maar ik kan wel met zekerheid zeggen dat
er *geen* toekomst is, als er niet gebroken
wordt met de versleten mentaliteit waar de
vereniging nog van doordrongen is, zodat
zij opnieuw geboren kan worden in de
geest van de nieuwe eeuw (de 20ste). *Dat is
een geest van liefde voor het leven in plaats
van angst voor dat leven, een geest waarin*

het leven welkom is, ook al vernietigt het een geloof waarin we vroeger toevlucht vonden.

Theosofie moet ophouden een filosofie te zijn van het hiernamaals: het moet de dualiteit waarin het nog steeds geworteld is overwinnen en men moet zich realiseren, dat de open deur naar werkelijkheid hier ligt, in de dagelijkse ervaring, en niet in een hogere wereld of in een verre toekomst. Niemand kan die deur voor ons openen en niemand kan die sluiten. Het is niet een mystieke ervaring voor de enkelen; het is voor iedereen en alleen de angst voor het leven maakt het ons onmogelijk om dat te zien. Theosofie moet zich realiseren dat het aanspraak maken op een filosofisch systeem dat levensproblemen verklaart de moderne mens niet meer aanspreekt, omdat hij weet dat het leven geen probleem is om op te lossen maar een zoektocht en een steeds groeiende ervaring. De Vereniging moet ophouden een broederschap te zijn met uitsluiting van minder gewenste broeders; het moet de

barrières neerhalen die het mogelijk maakten om van een 'buitenwereld' te spreken en een nieuwe vorm van lidmaatschap creëren dat geen sektarische trouw inhoudt.

Boven alles moeten theosofen leren het conflict te herkennen dat vanaf het begin inherent was in theosofie: het conflict tussen openbaren of verkondigen enerzijds, en realiseren of verwerkelijken anderzijds. *Theosofie als de realisatie van leven, door ieder mens in diens eigen bewustzijn, is onvereenigbaar met een hiërarchisch systeem van verkondiging* waarbij waarheid en verlichting tot ons komen door anderen en waarbij het richting geven aan ons leven afhangt van ontvangen orders van superieuren. De moderne mens zoekt niet langer toevlucht of bescherming, troost of zekerheid. Liever dan vastzitten in die valse rust en geluk, wil hij alleen de storm van het leven trotseren in zijn eigen kracht. Het doel van theosofie is om sterke mensen voort te brengen, geen zwakkelingen.

Onzichtbare ritmen liggen ten grondslag aan
het meeste van wat we in onszelf
en in de wereld om ons heen
als constant aannemen.
Leven is een voortdurende stroom
en de verandering is niet chaotisch.

G.G. Luce, Body Time